

Rezumat Teză de Abilitare

Domeniul Istorie si Studii Culturale

CP II dr. Marius Rotar
Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
Facultatea de Istorie și Filologie
Departamentul de Arheologie, Istorie și Muzeologie

Cercetările asupra morții, din punct de vedere istoric, nu mai sunt demult o noutate în istoriografia mondială și românească. Numeroase cărți, articole au fost scrise, diverse conferințe au fost organizate asupra tematicii, domeniul cunoscând o amplă extindere. După Michel Vovelle, moartea este un test esențial pentru aprecierea atitudinilor, comportamentelor și reprezentărilor colective ale oamenilor, de-a lungul vremurilor, fiind vorba despre un eveniment imuabil. Însă istoria este doar o una dintre ramurile cunoașterii umane care oferă explicații asupra morții, ea trebuind corelată cu altele, pentru o oferi înțelegere mai amplă.

Această teză de abilitare este o reflectare a activității științifice pe care am depus-o în domeniul Antropologiei Istorice. După susținerea tezei de doctorat in 2005 (Moartea in Transilvania in secolul al XIX-lea) activitatea mea științifică s-a concentrat astfel pe doua direcții:

- Analiza istorica a cremațiunii moderne in Romania (secolele XIX-XXI);
- Analiza istorica a producției, distribuției si consumului de alcool in Romania secolelor XIX-XX.

Ambele subiecte erau in acel moment o noutate absoluta in istoriografia româneasca. Totodată, ambele subiecte sunt de actualitate inclusiv la nivelul opiniei publice din țara noastră (vezi, pe de o parte, dezbaterea publica apărută odată cu incinerarea regizorului Sergiu Nicolaescu in ianuarie 2013 si, pe de alta parte, statisticile consumului de alcool in Romania astăzi). Asistam astfel la o munca de pionierat, implicit cu grad ridicat de originalitate, pe care am depus-o.

Rezultatele activității mele științifice, după 2005, s-au materializat prin publicarea a doua cărți, ca unic autor (*Eternitate prin Cenușă: O istorie a crematoriilor și incinerărilor umane în România secolelor XIX-XX*, Iași, Institutul European, 2011, 636 p.; *History of Modern Cremation in Romania*, Newcastle upon Tyne, Cambridge Scholars Publishing, 2013, 486 p.). Am editat, de asemenea textele, pro incinerare ale arhimandritului Calinic I. Popp Șerboianu, apărute între 1909 și 1939, unicul preot ortodox care a susținut, in mod public ideea cremațiunii din țara noastră (caterisit de altfel pentru aceasta) (Calinic I. Popp Șerboianu, *Cremațiunea si religia creștină*, ediție de Marius Rotar, Iași, Institutul European, 2012, 236 p.).

Am publicat de asemenea peste 30 de articole apărute în diverse reviste din țara și străinătate (Mortality, Marea Britanie, Studi Tanatologici, Italia, Procedia, SUA, Interstitio, Republica Moldova), dintre care două având cotația ISI Thompson. Sunt autorul mai multor capitole din diverse cărți editate în România și străinătate (de pildă *Death and Bereavement in Romania*, în *Death around the World*, Pittu Laungani, John D. Morgan, Stephan Palmer (coord.), vol. V, New York, Amityville, 2009, p. 163-180).

Am inițiat două conferințe internaționale („Dying and Death in 18th-21st Century Europe” și „Alcoholism: Historical and Social Issues”), ambele bucurându-se de un larg prestigiu. De pildă, „Dying and Death in 18th-21st Century Europe” International Conference (ABDD) este unica conferință dedicată morții organizată în România și în Centrul și Sud-Estul Europei, având un caracter interdisciplinar. De-a lungul celor șase ediții ale conferinței (2008-2013) au participat în jur de 250 de cercetători din peste 35 de țări. În 2011 am editat, împreună cu Adriana Teodorescu, o selecție a celor mai reprezentative articole prezentate în cadrul conferinței la o editură în străinătate – Cambridge Scholars Publishing, Marea Britanie.

În perioada 2007-2013 am condus, în calitate de director, două granturi CNCS-UEFISCDI (2007-2008, Atitudini în fața morții, perspective asupra vieții în România secolelor XIX-XX, tip TD, valoare contract 56540 RON; respectiv 2011-2014: Historical Dimensions and Contemporary Perspectives upon Cremation in Romania, tip TE, CNCS-UEFISDCI, grant în derulare, valoare contract 605.000 RON). Totodată, am câștigat în urma unor competiții trei granturi ANCS, necesare organizării conferinței internaționale *Dying and Death in 18th-21st Century Europe*, pentru anii 2009 (valoare 4000 RON), 2010 (valoare 21000 RON), 2011 (valoare 7500 RON). Valoarea totală a tuturor acestor proiecte se ridică la cca. 700.000 RON.

Ca recunoaștere a activității mele științifice, precum și a vizibilității acesteia în plan internațional editura Cambridge Scholars Publishing din Marea Britanie mi-a propus să devin editorul unei serii focalizate exclusiv pe tematica muririi și morții, propunere pe care am acceptat-o, de altfel. Această serie va debuta în luna februarie 2014, urmând să contribuie decisiv la dezvoltarea domeniului *death studies* în România, precum și în Centrul și Sud-Estul Europei: http://www.c-s-p.org/Flyers/series_46.htm.

Îmi propun, pe viitor, continuarea cercetărilor în domeniul antropologiei istorice, urmărind, cu precădere, promovarea domeniului *death studies* în România. În ciuda rezultatelor obținute și a conturării unui nucleu de cercetători români în jurul subiectului, domeniul va trebui și mai puternic întărit prin activarea Asociației Române de Studii asupra Morții, un ONG a cărui baze au fost puse în 2011.

O altă prioritate privind activitatea mea viitoare o reprezintă pregătirea unui **masterat interdisciplinar** focalizat pe tematica muririi și morții. Acest masterat va fi unul, prin excelență, interdisciplinar, fiind primul de gen în țara noastră. Existența sa va presupune astfel o colaborare reală și benefică între specialiști provenind dinspre

domeniul istoriei, sociologiei, psihologiei, asistenței sociale, medicinei sau a teologiei. Se vor urmări modele implementate cu succes, în domeniu, în Marea Britanie și Statele Unite ale Americii.